

bruger aldrig stærke Udtryk, men, som sagt, hvis jeg havde brugt en lignende Fremgangsmaade, skulde man have hørt.

Til den højtærede Udenrigsminister vil jeg sige, at jeg glædede mig over hans Udtalelser med Hensyn til den tyske Traktat, fordi de viser, at Regeringen i høj Grad har sin Opmærksomhed henvendt paa dette vigtige Spørgsmaal, og at Regeringen ogsaa er klar over, at den maatte holde sig i nær Kontakt med Rigsdagen i dette Spørgsmaal. Den høje Regering anfører, at Kontakten allerede var tilvejebragt derigennem, at Regeringen om denne Traktat som alle andre vigtige Traktater vil forhandle med det udenrigspolitiske Nævn. Det er meget vel, men jeg tror dog, man maa overveje den Tanke, som det ærede Medlem Hr. Brorsen fremsatte, om det ikke var rigtigt paa Grund af denne Sags ganske specielle Karakter, og fordi den i saa ganske overvejende Grad interesserer Landbruget, at nedsætte et særligt Udvalg, hvori Landbrugets Sagskundskab var mere udpræget repræsenteret end i det udenrigspolitiske Nævn, for at følge med i dette Forhold. Der var en Ytring af den højtærede Udenrigsminister, som særlig glædede mig. Jeg ved jo, at Udenrigsministre er Mænd, der fører blid Tale, og saadan skal det ogsaa være, de maa aldrig bruge store Ord eller skarpe Ord, navnlig ikke, naar man staar overfor en Traktatforhandling med en Stormagt. Men den højtærede Minister gjorde en Undtagelse, og jeg billiger den, fordi det viser, at der er en bestemt Opfattelse af dette vigtige Punkt hos Udenrigsministeriet, og fordi jeg finder denne Opfattelse rigtig. Det var den Udtalelse, den højtærede Minister fremkom med om Hestetolden. Han paaviste rigtigt, at det, vi særlig faar at forhandle paa, er dette at gøre Danmark delagtigt i de traktatmæssige Nedsættelser, der skabes gennem Forhandlinger mellem Tyskland og de Lande, med hvilke det har Specialtraktater; deraf er vi berettiget til vor Del ifølge det, at vi har en Mestbegunstigelsestraktat med Tyskland. Nu kan Mestbegunstigelsestraktater som bekendt omgaas paa mangfoldige Maader, og undertiden omgaas de paa en særdeles øjensynlig Maade. Det ærede Medlem Hr. Drachmann anførte nogle slaaende Eksempler herpaa. En af disse Omgaaelser forekommer det mig at være, at man har begunstiget de belgiske Heste paa Bekostning af de danske. Her var det, den højtærede Minister fremkom med en Udtalelse, der glædede mig, idet han sagde, at han nærede ikke Tvivl om, at Danmark skulde

opnaa at blive delagtigt i denne Mestbegunstigelse, fordi det modsatte vilde være et Brud paa Mestbegunstigelsesprincippet. Jeg glædede mig over, at den højtærede Minister brugte et stærkt Udtryk dér, fordi det viser, at man vil sætte ind med Kraft paa dette og lignende beslægtede Omraader. Den højtærede Minister omtalte tillige Voldgiftstraktaterne. Det var jo ikke noget nyt Emne for Medlemmerne af det udenrigspolitiske Nævn, idet vi har forhandlet Spørgsmaalet om Voldgiftstraktat med Tyskland allerede i nogle Maaneder, men det udenrigspolitiske Nævns Mening var jo den samme som Udenrigsministerens, nemlig at det vilde være rigtigt at pausere med disse Overvejelser. Idet man principielt erklærede sig villig til at slutte en Voldgiftstraktat med Tyskland, vilde det være rigtigt, at man afventede, hvorledes den nye Type af Voldgiftstraktater blev. Den Type, som der indtil Locarno-Overenskomsterne var Spørgsmaal om at forhandle paa, var jo den svejtsiske, som ogsaa er blevet lagt til Grund for Voldgiftstraktaten mellem Tyskland og Sverige. Der var Enighed mellem den højtærede Udenrigsminister og det udenrigspolitiske Nævn om Rigtigheden af at afvente de nye Typer af Voldgiftstraktater, som man kunde vente vilde fremkomme, og som nu er fremkommet gennem Locarno-Overenskomsterne. Nu vil vi kunne gaa til en Forhandling mellem Ministeren og det udenrigspolitiske Nævn, og den vil forhaabentlig i en overskuelig Tid resultere i Afslutningen af en Voldgiftstraktat med Tyskland.

Jeg skal herefter rette nogle Ord til den højtærede Forsvarsminister. Det er altid kært for en Forfatter at se, at hans Skrifter er læst og paaskønnet, og den højtærede Minister gjorde mig den Ære at citere og dvæle i ret lang Tid ved det Afsnit af min Bog „Under Junigrundloven“, som drejer sig om Krim-Krigen og den Rolle, Danmark dér spillede. Men hermed er ogsaa min Glæde forbi, for jeg kan ikke sige, at den højtærede Minister egentlig efter min Mening paa rigtig Maade har opfattet, hvad der staar i dette Afsnit. Den højtærede Minister vilde i dette Afsnit se et politisk Indlæg, og i den Anledning anstillede han ligefrem Kildestudier. Desværre udkom Bogen „Under Junigrundloven“ jo hæftevis og, som bekendt, meget langsomt, og det er ikke saa let at efterforske, hvornaar hvert enkelt Hæfte er kommet, men Ministeren var i sine Studier naaet til det Resultat, at dette Hæfte var kommet før 1901. Ministeren kunde meget godt have